

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. április 17.

Vasárnap.

XXIII évfolyam. 31. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petisorsért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetések s nyiltterek díja előre fizetendő.

Munkára fel!

Ha az egyik, vagy a másik ellenzéki képviselő, aki személyes érdekből visszavágyik ama napokra, mikor a szenvedély viharában a semmit jelentékeny valaminek vették, ismét felemelkednék is, hogy magát a közvélemény visszatetsző emlékeztetőbe hozza, ez remélhetőleg nem fogja zavarni munkájában az országgyűlést. Az ily emberekkel — reméljük — röviden fogunk végezni, mert mindenütt tudják mily sokat kell tenni, mily nagyon várja az ország, hogy a lehető leggyorsabban tegyenek. Mert eddig az országgyűlés csak a tevékenység további hiányát elhárítani, egy egész esztendő mulasztási bűneit, már a mennyire rövid idő alatt éppen lehet, kiengesztelni iparkodott, csak a minusról a pluszra jutottak eddig, a pozitív munka csak most kezdődik. Az utolsó minisztertanács határozatait és az országgyűlés által megállapított napirend szerint már is kitűnik, hogy a Ház hosszú időre el lesz látva munkaanyaggal. A kormány a munkára való előkészületekben a legcsekélyebb mulasztást sem követi el, és ahol sürgős szükségeket kell lecsillapítani, még most is vállalja a személyes felelősség nagyobb mértékét. Ezt bizonyítja a fizetésrendezéssel, melyet az államvasuti hivatalnokok kapnak, amennyiben a kormány rendeleti uton nyitja a segélyt. Azután a közigazgatási tisztviselők fizetésének rendezéséről szóló javaslatok jönnek sorra, majd az 1904. évi költségvetés kerül tárgyalásra. Közben felhatalmazást kell, hogy adjon az országgyűlés, hogy a kormány megtehesse az előkészületeket a kereskedelmi szerződések kötéséhez, mire a delegáció újabb ülészakával a parlament munkái májusban egyelőre véget érnének. Persze csak egyelőre, mert az 1904. évi költségvetés felett való határozathozatal nem lehet nagyon sokáig halasztani, épp ily kevésbé a beruházási javaslatok felett való tárgyalást. A rélkül, hogy a tanácskozás alaposságán csorba esnék, mindezt a leggyorsabban el kell végeznie az országgyűlésnek, nehogy a válság utófájdalmi a legérezhetőbben bekövetkezzenek. Ha az obstrukció dühöngése eddig nem okozta azt a tetemes kárt, melytől általában féltek, úgy ezt nemcsak a kormány elszántságának, hanem első sorban a jóorsnak is köszönhetjük, mely dus aratással áldotta meg az országot. De a szerencsés véletlenné való ilyen spekulációnak többé nem szabad az országgyűlési bölesesség egész tudományát középnie. A helyzet oly ko-

moly az előkészületek, melyeket a gazdasági fejlődésre nézve egész Európában tesznek, oly messzemenők, hogy hazaárulás lenne, ha az országgyűlés nem a szakadatlan munkában látná tulajdonképpeni feladatát.

Az 1904. évi budget. A Bud. Tud. jelenté: Mint értesülünk, a különben már végérvényesen megállapított, az 1904. évre szóló költségvetés technikai okokból csak a jövő hét folyamán kerül a képviselőház elé. Lukács László pénzügyminiszter a szokás szerint ez alkalommal is elő fogja adni expozéját.

A népoktatási törvények revíziója. Félhivatalosan jelentik, hogy a népoktatási törvények revíziójára vonatkozó előadói tervezet közel van a végleges befejezéshez és a miniszter április hó második felében szaktanácskozmányt fog összehívni ebben a tárgyban. A tanácskozásokat valószínűleg az országház egyik alkalmas termében fogják megtartani.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház apr. 13. iki ülésén Kelomen Béla indítványt terjesztett elő a választási reform ügyében. Indítványát a szombati ülésen fogja megokolni.

Papp Zoltán a katonai vívmányokról szólva kifogásolta azt, hogy az akadémia való felvételi vizsgánál a magyar ifjaktól az osztrák irodalom ismeretét kívánják.

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter azt válaszolta, hogy az általános műveltség szempontjából válik szükségessé ez az intézkedés.

Visontai Soma Goluchovszky és az olasz külügyminiszter abbázici találkozását tette szóvá.

Gróf Tisza István miniszterelnök azonnal válaszolt és kijelentette, hogy a politikai események szükségessé teszik, hogy a külügyminiszterek találkozhassanak. A mostani balkáni akció megkívánja a két külügyminiszter találkozását.

Ezek után következett a napirend tárgyalása: Héderváry Károly grófnak a kormányban való részvétele.

A vitában többek vettek részt. Gróf Tisza István miniszterelnök reflektálva elhangzott beszédekre, hogy ő elvállalja a felelősséget gr. Héderváry ártatlanságáért.

Erre megszavazták a képviselőházi hivatalnokok pótlékára vonatkozó fizetési törvényjavaslatot. Április 14-én Perezel Dezső elnökölt.

Bejelentette, hogy Rabár Endre lemondott mandátumáról, mivel kir. közjegyzőnek nevezetett ki. Ezután Tallián Béla, Berzeviczy Albert, Tisza István gróf miniszterek válaszoltak több régebbi interpellációra.

A válaszokat a Ház többsége tudomásul vette.

Ülés végén Bernáth Béla sürgősen interpellált az olasz borvám és a kereskedelmi szerződés ügyében, mire választ nem kapott. Ezzel az ülés véget ért.

KÜLFÖLD.

Orosz-japán háború.

A „Petropavlovsk” nevű orosz hadihajót katasztrófa érte, melyről a következő részleteket jelenthetjük:

Makaroff tengernagy reggel felderítő szolgálatot teljesítése céljából elindult a kikötőből. Alig ért a

sík tengerre, azonnal megpillantotta a japánok 31 hajóból álló flottáját és mivel azok üldözőbe vették, visszavonult. A kikötőből két mértőföldnyire robbant fel. Az óriási hajó előbb a levegőbe repült, majd visszabullott a tengerbe. A 830 főből álló legénység közül csupán 52 tengerészt mentettek ki a hullámok közül. Makaroff tengernagy, egy kapitány, 8 hadnagy pusztult el és majdnem 800 matr. z. Cyrill nagyherceget egy mentő csónak élének mentette meg a tengerből, súlyosan megsebesülve.

Cyrrill nagyherceg állapota súlyos, mert seb-láza van.

A gyász egész országban általános. A lapok gyászkeretben jelentek meg.

Székely akció.

— A székelyföldi miniszteri kirendeltség javaslata Tallián Béla földmiv. miniszterhez. —

Munkásügy, kivándorlás.

Távol legyen tőlem, hogy különösen addig, a míg hasonló keresetet nem tudunk adni székelyeinknek, egyáltalán hibáztatnám a külföldi munkát, különösen akkor, ha az nem is tulajdonképpeni kivándorlás, hanem csak két ország határa körüli munkakínálat és kereset időleges kiegyenlítése. Ezek azonban ma már kivételek. Nem is az ily kivételek, hanem az a tömeges kiözönlés tette nemzeti bajjává Románia felé igyekvő székelyföldi munkásáramlatot, mely az egyes esetekben elért jobb kereset csábítása alatt, de a jobb kereset biztosítása nélkül terelte oda székelyeinket s a mely kivándorlási áramlatot az itthoni kereset hiánya s a székely ember vállalkozó természete mellett lelkiismeretlen és hasznosító idegen ügynökök és a mi még sajnosabb, itthoni ügynökök megfizetett közbenjárása is előmozdított.

Igy jutottak székelyeink Romániába oly tömegben és oly viszonyok közé, hogy ma már a romániai munka is csak egy részüknek adhat keresetet s még kevésbbé van biztosítva székelyeink romániai megélhetése ezutánra, amikor a nemzeti önérték is ébredezni kezd az idegenek versenyének minden téren, tehát a munkatérén is minél kiméletlenebb kiszorítására.

Ugy áll tehát a dolog, hogy a székelyföld felesleges munkasereje nemcsak oly arányokban terelődött Románia felé, a mennyire azt a földrajzi fekvés, a két szomszédos ország különböző kultúrája, a székelyföldnek belsejétől való távolsága s Romániához való közelsége természetessé és érthetővé teszik. Rög tullepte e munkás kiözönlés az ésszerű számításra épített munkakeresés határait s székelyeinknek ez idegenbe vívó áramlatát romániai részről jól szervezett munkasközvetítés is nagymértékben elősegítette, a mely munkasközvetítést egy itthoni öntudatos és következetes és erélyes akció nem ellensúlyozott.

A romániai munkasközvetítést, a kivándorlás mesterséges elősegítését előreláthatólag nagy részben leszereli az új határrendőri törvény. Nincs kétségem az iránt, sőt teljes bizalommal várom, hogy e törvény szigorú végrehajtása jótékonyan fogja befolyásolni a magyar román határszéli népmozgalmat is és oly nagy méretekre fogja redukálni, a mennyire az a gazdasági s kereseti viszonyoknak szükségszerű folyamánya. Elősegíti e törvény végrehajtását ennek folyamánaként a kivándorlás csökkentését maga

Románra is mely állam minden kötelező nemzetközi szerződés nélkül is saját munkaejeje védelmében megnehezíteni igyekszik az idegen munkás beözönlését. Annak azonban, ha egyrészt Románia intézkedései, másrészt pedig saját törvényeink szigorú végrehajtása csak visszatartja kívándorló székelyeinket, itthon azonban jövedelmező foglalkozásra, állandó, biztos keresetre rá nem segítjük a visszatartottakat, a gazdasági népességi viszonyok javulására, a nép-jólét emelkedésére alig leendő kedvező kihatása. A kívándorlás törvényszerű megnehezítése még csak egy része s modhatom, kisebbik része a teendő intézkedéseknek.

Munkát, keresetet kell, hogy szerezzünk székelyeinknek, az idegen munka versenyével a hazai munka versenyét kell szembeállítanunk, fel kell tárnunk előttük az itthoni munkakalkulációkat, rá kell őket segítenünk, hogy az itthoni munkához eljussanak s hogy bent a hazában megélhessenek.

Ama javaslatok között, a melyek megvalósításától a kívándorlás ellensúlyozását kívándorolt székelyeink visszajövetelét remélem, legelső sorban azt említem, hogy a székelyföldön az itteni viszonyoknak megfelelő külön munkaközvetítés szervezettség.

E székelyföldi munkaközvetítésnek szerény nézetem szerint mindenekelőtt arra kell irányulnia, hogy a székelyföld munkásainak magán a székelyföldön adjon keresetet. Már a telepítés kérdésének tárgyalásáról is hangsúlyoztam, hogy nem csak a Romániába való kívándorlásban, de székelyeinknek a székelyföldről habár az ország belsejébe való ki-telepítésében is veszélyt látok a székelysége nézve, mely ki-telepítés az idegen népművelés közö ékelt kevés székelységet számszerűleg kevesbiti. Mindig küzdöttem tehát ama törekvések ellen, hogy egyes székely családok a székelyföldről az ország belsejébe elszereződjenek. Egy-egy onnan elhozott család, vagy munkásnak, családnek elhozott férfi vagy nő elvesz a székelysége nézve, másutt nem magyarosít itt pedig a székelyföld magyarságát kevesbiti. Valaminthogy az sem egészen talál bele egy nemzeti szempontokat is szem előtt tartó székely akcióba, hogy a székely fiúk ipari kiképzés címén a székelyföldről távol eső nagy városokba, gyártelepekre elvitessenek, hol belejutván az élet áramlatába elveszítik a székelyfölddel való kapcsolatot. Szép dolog az, hogy ma már ugyiszlán mindenütt látunk székelyeket, kik minden téren megállják a versenyt az anyaország szellemi és ipari munkásaival. De mennyivel jobb volna épen e vállalkozóbb, intelligensbb elemeket magán a székelyföldön megtartani, a székelységet magán a székelyföldön erősíteni, ter-

jeszkedését onnan hullámszerűleg kiterjedve elősegíteni. Az ipari pályára kiképezendő székely fiukat is jobb volna tehát legalább a székelyföldre közelebb fekvő ipari városokban, p. o. Brassóban, Segesváron, Nagyszebenben, Besztercén stb. elhelyezni. (Vége következik.)

Egy minta székely emberről.

Szentkatolnai Szabó József aranymenyegzője alkalmából.

E név viselője nem a nagyok közül való.

Egy igénytelen, egyszerű ember s ősz feje mégis a királyi elismerés aranyugaranak fényében fürdik.

Működése még egy vármegye mesgyéjéig se terjedt. Egy-két kis község csupán, mely áldásos munkásságáról bizonyosságot tehet: s mégis százak és százak őszinte vonzalma, szeretete, nemes rokonszenve fűzött koszorút a valódi elismerés virágaiból homloka körül.

Nagy alkotások nem jelzik munkássága útját.

Külső nagy sikerekre nem hivatkozhatik.

Hir sohase vette szárnyára egyszerű nevét.

Fény, pompa sohase környékezte igénytelen alakját.

Hatalom sohase volt osztályrésze.

És mi mégis azon alkalmából, hogy ez egyszerű férfi a mai napon aranymenyegzőjét ünnepi szülőfalujában, a kis Szentkatolnán: bátran és őszinte lelkesedéssel vesszük tollunkra az ő nevét és bizonyos büszkességgel hirdetjük a nyilvánosságnak:

Ime egy ember, egy egész ember, aki a székely névnek az ő kicsiny körében tiszteletet, elismerést szerzett!

Jól eső érzéssel, büszkén mutatjuk be a nyilvánosságnak, mert erre közéleti munkásságával bő érdemet szerzett, és meggyőződésünk szerint ez a hely — a sajtó — nem csupán a nagyoké, s a nyilvános elismerés nem csak azokat illeti meg, akik nagy alkotásokra hivatkozhatnak, hanem épen olyan jussa van hozzá a kicsinyeknek is, ha közéleti tevékenységükkel másoknak élő példát szolgáltattak.

Szabó József pedig egész életével egy honszerető, fajáért élő, kötelességtudó igazi székely mintaképét mutatta be.

A közigazgatásnak volt hiv munkása majdnem egy félszáz éven át.

Szinigazság, hogy a jó közigazgatást a községek képe tükrözi vissza. A községi közigazgatás pedig a jegyzőn és bírón fordul meg.

Nos, Szabó József abból a félszáz esztendőből tizennygyet a néptanítói pályán, harminchatot pedig mint községi jegyző és bíró a községi közigazgatás terén szolgált.

Ugyis mint tanító, ugyis mint jegyző és bíró, a nép embere volt. A község ügyeit rendezte, háztartásában az egyensúlyt helyreállította s a felsőbbbbség legteljesebb megelégedésére — pótdad nélkül kormányozta a község jobbjaival, intelligens férfiával, kiket conciliáns módonal mindig megtudott nyerni a maga részére minden jó ügyből.

Majdnem egy negyedszázadig r. k. egyház főgondnok is volt; az ő idejére esik az iskolai magtár-alap megteremtése és az iskolának új célszerű hajlék felépítése is.

Honszerető, jó és humánus községi közigazgatás, jó népiskola voltak mindig irányelvei félszázados közéleté multjának s ez nem is maradt nyom nélkül községében. Községe lakosai nem csak jó hazafiak voltak mindig, de megtanultak az édes anyaföldhöz is hiven ragaszkodni. Talán egyetlen község megyénkben, melynek lakói nem ismerik a kívándorlást. Mert a megélhetés eszközeinek előteremtésében is jó példával járt elől, mint mintagazda, aki a boldogulás feltételeit nem csak gyakorlati eljárásaival mutatta be a népnek, de a községi képviselőtestületben, gazdakörben s a tekintélyes magán gazdaságában is igyekezett megismertetni.

Mindig a nép embere volt, s ilyen férfi a székelységnek valódi áldás. A község lakóinak erkölcsi élete is nagyban függ az olyan férfiktól, kikhez a nép bizalommal viseltetik. Szabó József, mint községi és egyházi tisztviselő, bölcs tanácsaival, de ezek mellett szép családi életével is jelentékenyen közrehatott a lakosság erkölcsi életének irányítására s ezen érdemeinek, valamint önzetlenségének és szigorú igazság szeretetének köszönheti, hogy mai ünnepélyen az egész község szívvel-lellekkel résztvesz: s mint jó családapához, olyan igaz vonzalommal viseltetik.

A szabadságharcban mint honvéd káplár vett részt több ütközetben. Mint politikus, mindig a bölcs mérleket utján haladt s egyik leglelkesebb híve ma is a szabadelvűpártnak.

Résztvett a vármegyei közéletben is; a törvényhatósági bizottságnak évtizedek óta állandóan tagja, a megyei gazdasági bizottság üléséinek is szorgalmas látogatója. Szóval minden tekintetben egy egész ember Szabó József, kinek a királyi kegy is elismeréssel adózott, midőn koronás aranyéremkeresztel tüntette ki.

Felcséje: Demény Rozália, egy áldott lelkű hü-

TÁRCA.

Arcképe előtt.

Tetőled távol, együtt vagyok véled
De mosolyom, se könnyem meg nem érted.
Beszélek hozzád s nem felelsz nekem,
Csak nézel rám, merően, hidegen.

Élettelen, hideg képed kezemben
S te magad távol, messze idegenben —
Ha nem lehetsz itt — arképed mit ér?
Hidog papir egy lángoló szívér?

Vértessy Gyula.

A nő varázsa.

Hogy miáltal tetszik a nő; mily természetes adományokkal, vagy mesteri fogásokkal tud vonzani és lebilincselni; milyen tulajdonsága az, amelylyel szerelmet kelteni tud: ezek oly kérdések, amelyekre megfelelni nem nagyon könnyű. Ha férfit kérdenénk meg, az csak azt a megoldást lein, hogy: minden nőnek megvan a maga varázsa és az a tulajdonsága a legerősebb benne, amely egyben a legegényibb is, s a melyet nem oszt meg senki más nővel vagy legalább is nagyon kevéssel. Csak hogy ezzel még a kérdés nincs megoldva. A nő, az már sokkal inkább megközelíti a megoldást. Ő rendszeren nagyon jól tudja, mi által tetszik, csak azt nem tudja megérteni, hogy megszűnhetik tetszeni és mindörökké

érhetetlen marad előtte az, mi az, aminek a segítségével egy másik tetszeni tud. Csak egy dologban egész bizonyos, hogy: ha megszűnt tetszeni, nem általában, de egy valakinek, akkor a mögött ott van a „másik”. Ki az a másik? ... Sokszor tudja, sokszor meg nem is; de hiszen az mindegy. A „másik” itt van; ő a rémkép, s minden asszonynak a „bété noir”-ja, a mumusa.

Újra ismételtém, hogy minden asszonynak: a legokosabbnak s a legegényibbnek; a csunyaának és a szépnek is, mert nincs a világon asszony, akit érzelmileg legalább egyszer az életbe ne hagyta volna el, s ebben nem képez kivételt a legimádottabb szerető s a legboldogabb hitves sem. És amilyen jól megérzi ezt az asszony, épp olyan jól tudja azt is, hogy feltétlenül magános emberek nincsenek, férfiak legalább nem.

Ha a férfi tehát azt mondja, hogy a magányra vágyik, azt mindig másodmagával keresi. A „másik” a legtöbb esetben husból és vérből való, de nem feltétlenül szükséges, hogy az legyen és sok esetben a képzelet szülte eszmény a sokkal veszedelmesebb vetélytárs. A „másik”, a ki miatt a férfi elhagyja szerelmesét, lehet egy pusztá emlék, egy remény; lehet, hogy csak a munkája, a kötelessége a vetélytárs; vagy talán megunta az asszonyt s ez a legveszedelmesebb eset, mert így a legbiztosabban veti magát a „másik” asszony karjaiba.

A „másik” mindenütt ott van; ha nem valóban, úgy a férfi képzeletében, és a világért se mondja senki, hogy a nőnek rémlátásai vannak, amikor mereven állítja a „másik”-nak a létezését.

A szerelmes asszony szíve mindent megérez, és önmagát ámitja az, aki azt hiteti el magával,

hogy ámitani tudja az asszonyát. Az asszony a mester, mert ha nagyon szeret, hát hallgat, szenved és tűr; de tudja tűr.

De hát lássuk, egyáltalában nincsen rá mód, hogy a szerelmes asszony mindörökké lekösse szerelmesét? Nem lenne-e elég, ha csupán csak szép? ... Nem? A szép nő szeretni lehet forrón, nagyon — de muló szenvedélylyel. A szép nő szeretik a szépségéért és elhagyják, a miért csak szép. A férfiban örületes vagy tud támadni a szépre s ha megízlelto ajka mézét, ha betelt mindazzal, amit a szépsége adni tud, lévén gyarló ura a teremtsnek, egyszerre többre vágyik s keresni kezdi a lelket!

S az okos asszony? Ha csunya s a természet nem áldotta meg az okosságán kívül semmi mással, akár elepedhet a boldogság után — valjon elér-e, ha csak egy pillanatra is? Az, aki szép szerelmesét elhagyja, mert lelket keresett, valjon megáll-e mellette te szegény csunya asszony, hogy keresse, mit rejt az oly kevéssé vonzó a külső? Hiába kínlód a lelkeddel a menynek minden üdvét, ha nem vagy szép s talán még bájos sem — a férfi meg nem lát.

Vannak, akik azt mondják, hogy legtöbbet az a nő remélhet, aki maga szeret. De megcsalják, elhagyják azt is. Egy nő, aki mindenét feláldozta a szerelmeséért, egy levelében megfelel erre a kérdésre, „Azért hagyott el, mert nagyon szerettem. Gyakran mondták, hogy szép vagyok, meg mások, hogy okos vagyok, de még jónak is mondtak. Nem tudom, hogy egyen kívül voltam-e mindez valakinek. De neki az voltam. Oh mint szerettem s mint igyekeztem teljesen a társává lenni még a küzdelmeiben is. Ugy szerettem, hogy bár mennyit is vétett ellenem, mindent megbocsátottam neki. Igaz, szeretett ő is

és jó asszony, két lánya, 8 unokája (köztük Dr. Debreczy Béla nagybíró ügyvéd és Bardocz Árpád kir. törvényszéki s jegyző) két vő képezi azt a kedves családi kört, melynek rajongó szeretete az édes boldogság derűs aranyugárral vonja be az arany menyegzős pár agg napjait.

Az aranymenyegzőn az egyházi szertartást szent-katolnai Pál István apátkanonok, az erdélyi r. k. státus érdemekben gazdag előadója fogja fényes segédlettel végezni, a mi szintén kiváló tanújele annak a szeretetnek, mely Szabó Józsefet körülveszi. Szabó József áldás rejéj!

Olvasóinkhoz.

Lapunk 23-ik évfolyamának II. ik negyede alkalmából ajánljuk lapunkat olvasóink szíves pártfogásába s kérjük, hogy a II. ik évfolyamra szóló előfizetéseiket, valamint hátrálékait minél előbb beküldjenek lapunkat barátaik, ismerőseik között ajánlani terjeszteni szíveskedjenek!

A „SZÉKELYFÖLD” ezentúl is mint a szabad elvű eszmék harcosa, a szabadelvű párt szerény organuma s a székelység érdekeinek, Kézdivásárhelyi vidéke közügyeinek védője ápolója: egyszerű, de lelkes munkása, ezentúl is hetenként kétszer, u. m.: csütörtökön és vasárnap fog megjelenni. Az a pár korona, melyet lapunkra áldoz a közönség, egyeseknek nem lehet sok, de nekünk erőt ad lapunk fenntartásához s így lelkesít a közért való küzdelemben s bőven megtérül közügyeink lelkes szolgálata által, melyre ezentúl is buzgón törekedni fogunk.

Az előfizetési feltételek lapunk homlokán olvashatók; megrendelések lapunk kiadóhivatalába (Ifj. Jancsó Mózeshez) intézendők.

A „SZÉKELYFÖLD”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

NAPI HIREK.

— **Személyi hir.** Id. Gróf Haller János, Háromszékvármegye főispánja, hivatalos ügyek elintézése céljából ápril 15-én a déli vonattal Sepsiszentgyörgyről Budapestre utazott.

— **Küldöttség a főispánnál.** Háromszékvármegye főispánja Id. Haller János gróf ápril 15-én d. e. 8 órakor fogadta Zabola, Páva, Haraly, Gelence és Kovászna, orbai járási havasalji községek 16 tagú küldöttségét. A küldöttség szónoka: Földes György

sokaig, de aztán elhagyott, amiért hogy nagyon szerettem. És én még erről a fájdalomról sem mondanék le a világért sem, mert — még mindig szeretem!”

Tehát ha sem a szép, sem az okos nő, sőt az, aki mindkettőt egyesíti magában, sem remélhet, ki lenne a győzelem mégis? Vagy nincs győztes, s a nőre mindenképpen vereség vár? Nem! Az egyszerű hitves a biztosabb győzelem; ahhoz legfeljebb ideig-óráig lesz hűtlenné a párja, de mindig bűnbánóan tér vissza hozzá. Az a nő, a ki csak hitves és semmi más, jobban lebilincsel, mint a legizóbb szenvedély. A házi kényelem ezer aprólékosságáról szövedik az a háló, amelyből szabadulni senki sem igyekszik. Ha a hitves nem szép, még akkor sem hagyják el, mert nélkülözhetetlenné tudja tenni magát, s ha nem is okos, — a párja gyöngéit bizonyára kiismeri. És ezekkel a gyöngékkel fogja tudja tartani a legerősebb férfit is. A jó hitves szelet, de csak annyit mutat a szerelméből, a mennyit kívánnak tőle; hű mindörökké s meg tudja bocsátani az apró hűtlenségeket...

Bárhová vágyjék is a férfi; törhet hirnévra, dicsőségre; kivetheti rá ezer csábosnál csábosabb asszony a hálóját; megtántorodik, csalóka álomképeket hajszol talán, de feltétlenül visszatér oda, ahol a nyugalom, béke és csöndes boldogság vár rá.

Es ezért, bár mit mondanak is azok, a kik nagyra törő eszméikkel igyekeznek megtölteni a nő lelkét, gondolkodását: ő csak azt szívlel meg, hogy: egyetlen s igaz varázsa mindenkorra csupán a nőies-sége marad s a gyöngéje az erőssége. Küzdjön ki a nő életben az, aki másként nem boldogulhat, de igaz hivatását a nő keresse meg az otthonában a lelke nyugalomát s egyensúlyát csak ott leli meg.

zabolai lelkész egy memorandumot nyújtott át az 5 község lakói nevében; a memorandumban részletesen fel vannak sorolva azok a jelentékeny sérelmek, melyeket az öt község és lakossága az Erdélyrészi Erdőipar r. t. gyulafalvi stb. faipar telepei s már telepek részéről évek óta szenvedett melyek ellen sürgős orvoslást, szíves támogatást kért a küldöttség szónoka a főispántól. Haller főispán lekötelező szívéllyel fogadta a tekintélyes küldöttséget. Átvéve a memorandumot, kijelentette, hogy a kéréseket teljesíteni igyekezik tőle telhetőleg minden erővel, mert ez kötelessége is, de másfelől szívén viseli a székelység érdekeit s örövend, ha segítségére lehet sorsának javításában. A memorandumban foglalt sérelmek előtte ismeretese, tudja hogy a székelységnek a faipartelepekhez fűzött reményései nem valósultak meg s így rajta lesz egész törekvésével, hogy a sérelmek minden fórumon orvosoltassanak.

— **Uj választmányi tag.** A Kézdivásárhelyi kaszinó választmányában Dr. Haan Béla kir. törvényszéki bíró öltöztetésével üresedésbe jött rendes választmányi tagsági helyre Nagy I. Lázár tak-pénztári pénztárost, a kaszinó volt buzgó pénztárat hivta be az április 11-iki vál. ülés.

— **A székely akció.** Balogh Vilmos min. tanácsos, a székelyföldi kirendeltség kormánybiztosa Dr. Kóós Mihály min. titkár kíséretében szerdán Sepsiszentgyörgyre érkezett, s csütörtökön egy szűkebb körű értekezlet tartottak, melyen gróf Haller János főispán, a székelyföldi kirendeltség helybeli intézői, s a vármegye társadalmi életének kiválóbb tagjai vettek részt. A tanácskozás a minket közelebből érdeklő fontos ügyek körül forgott s mint értesülünk, örömdetes megállapodás jött létre a székely földmivessiskola ügyében.

— **Majláth püspök marad.** Egy fővárosi lap azt írta, hogy Majláth Gusztáv Károly gróf, erdélyi kath. püspök meggyengült egészségére való tekintettel rezidenciát cserél és Pécsre megy, a honnan való s a hol családja óriási birtokai terülnek el. Egészen megbízható forrásból írja az Ellenzék, hogy Majláth püspök nem óhajtott Pécsre átmenni. Erdély fenyes levegője se ártott egészségének. Itt marad Erdélyben azért is, mert azt a missziót, melyet püspökké kinevezésekor felvállalt, nem szeretné befejezetlenül hagyni. A nagy tevékenységű főpap kedvező elhatározása bizonyára széles körben talál ösztönte, igaz öröme.

— **Ujencozás.** Az orbai járás székhelyén, Kovásznán, a hó 9., 12. és 13-án volt meg az 1903. évi hadkötelesek előállítás. Előállított 542 személy. Besoroztatott 120. A sorozás a legszebb rendben folyt le.

— **Hazánk legszebb fürdője,** a kéndus és honyhasós természetes meleg forrásokban gazdag Herkulesfürdő, a idén is nyújtja az ismert 50 %-os árkedvezményt júliusig és augusztus 26-ika után a szerényebb jövedelemmel bíró közönségnek. Ismeretes, hogy a világhírű fürdő forrásai elalhatatlan sikerrel használatnak isebias, idült csusz, köztvény, bőr és csontbetegségek, aranyér, altesti bántalmak, vesebajok, vérszegénység, női bántalmak és ezek utóbajai stb. ellen. Dícsőre méltó hazafias cselekedet az igazgatóság részéről, hogy az említett kedvezmény által lehetővé teszi az intelligens közeposztálynak is, hogy Herkulesfürdő forrásainak gyógyító és üdítő hatásában részesülhessen.

— **Adózók figyelmébe.** Alattirt városi tanács a sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatóságának 1904. évi április 2-án kelt 6379/904. szám alatti rendelete alapján ezennel közhírré teszi, hogy az 1904. évi IV. t. c. hatályba léptével a törvényen kívüli állapot megszűnt. Ennélfogva felhívtnak az adózó polgárok, hogy hátrálékban levő adó tartozásukat most már haladéktól nélkül fizessék be. Egyben értesítetnek az adózó polgárok, hogy az 1903. év második, harmadik és negyedik, valamint az 1904. évi első negyedéről származó adóhátrálékoknak részleteiben való törlesztése iránt a sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz írásban folyamodhatnak. Kézdivásárhelyt, 1904. április hó 12-én. Dr. Török Andor, polgármester.

— **Pályázat a honvéd katonai iskolákba.** A m. kir. honvédelmi miniszter ur pályázati hirdetményben közhírré teszi, hogy a m. kir. honvéd főreál iskolában 50 és a honvéd Ludovika-Akadémiában 56 részint teljesen díjmentes, részint féldíjmentes államköltséges, illetőleg alapítványos és fizetéses

hely fog az 1904/5. iskolai év kezdetén betöltetni. A pályázat feltételre nézve a városi tanácsnál lehet bővebb utasítást nyerni. Kézdivásárhely város tanácsának 1904. március 30-án tartott üléséből. Dr. Török Andor, polgármester.

NYILTTÉR *)

1904. B. 278.
4. ügysz.

Ő Felsége a Király nevében!

A Kézdivásárhelyi kir. járásbíró, mint büntető bíróság becsületsértés vétsége miatt vádolt Csámpár János és társa elleni bűnygyben özv. Nagy házi Antalné magánvádló által emelt vád fölött a Kézdivásárhelyt, 1904. évi március hó 26 ik napján Szabó Tamás jegyzőkönyvvezető részvételevel megtartott nyilvános tárgyalás alapján, a vád és védelem meghallgatása után következőleg

Í T É L T:

Csámpár Jánost és Bartos Ignácot az özv. Nagyházi Antalné sérelmére elkövetett a B. T. K. 261. §-ban meghatározott becsületsértés vétségének vádjá és következményei alól a B. P. 326. §-ának 4. pontja alapján felmenti.

INDOKOLÁS.

Magánindítványra jogosult visszavonható indítványát kellő időben vissza vonván a B. P. 326. §-ának 4. pontja értelmében felmentő ítéletet kellett hozni.

Kézdivásárhelyt, 1904. évi március hó 26. napján.

Dr. Nagy s. k.,
kir. albiró.

1904. B. 278.
4.

A Kézdivásárhelyi kir. járásbíró, nyilvános tárgyalása.

Dr. Nagy Emil Pál,
mint bíró.
Szabó Tamás,
mint jegyzőkönyvvezető.

Erkezett, 1904. márc. hó 26-án.
Szabó,
kir. albiró.

Kézdivásárhelyt, 1904. március hó 26-án becsületsértés vétsége miatt vádolt Csámpár János és Bartos Ignác elleni bűnygyben megjelentek Csámpár János és Bartos Ignác mint vádlottak. Az ügy felhívására jelentkezett Nagyházi Antalné mint magánvádló.

Csámpár János kötelezi magát, hogy 20 nap alatt 6 K.-t özv. Nagyházi Antalnénak megfizet, különbeni végrehajtás terhe alatt s egyszersmind ugyanannyi idő alatt közzé teszi a helyben megjelenő Székelyföld című lapban, hogy özv. Nagyházi Antalnét nem tartja tolvajnak és nem felel meg a valóságoknak, hogy özv. Nagyházi Antalné hagymát lopott volna.

Özv. Nagyházi Antalné nint magánindítványra jogosult kijelenti, hogy terheltek ellen emelt vádját visszavonja s megbüntetésüket nem kívánja.

A bíró a fentirt ítéletet hirdeti ki, a rendelkező rész felolvasásával és az indokolás tartalmának előadásával.

A kihirdetett ítéletet felek tudomásul vették s azon megnyugodtak.

A jegyzőkönyv bezáratott és aláíratott.

Kmft.

Dr. Nagy s. k.,
kir. albiró.

Szabó Tamás s. k.,
jegyzőkönyvvezető.

*) E rovatban közöltékért felelősséget nem vállal a szerk.

Hirdetések.

Sz. 12301. con. 12302/903.
tlkvi.

Árverési hird. kivonat.

A közdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közbirrre teszi, hogy Wolones Dénes k. szentléleki végrehajtónak Jákó Mária férj. Horváth Dávidné k. szentléleki lakos végrehajtást szenvedő ellen 75 korona tőke, ennek 1903. évi április hó 3 napjától járó 5 százalékos kamatai 7 K. 95 f. óvási, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj, 47 K. 90 f., per. 17 K. 10 f. végrehajtási és a már 8204/903. sz. végzései bekebelezett 91 K. 50 f. tőke ennek 1903. augusztus 27-től járó 5%-os kamatai és 31 K. 20 f. eddigi és 17 K. 80 f. már megállapított, ugy 28 K. 60 f. jelenlegi és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében, valamint a 156. §. pontjára hivatkozással a közdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő Kézdizsentlélek község területén fekvő, k. szentléleki 1236. sz. tjkvben A + 3466/2., 3467., 3468. hrsz. szántó 888 K., 4281. hrsz. szántó 134 K., 6092/a., 6092/b., 6092/c., 6092/d. hrsz. szántó 1300 K., 7486., 7487., 7488. hrsz. szántó 155 K., az odaváló 3040. sz. tjkvben A + 694/a., 697., 698., 699., 700. hrsz. kert 701. hrsz. kőház, 702. hrsz. kert 930 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést végrehajtató képviselője Dr. Herepei Iván ügyvéd közbenjöttével elrendelte.

Árverési határnapul 1904. évi május hó 5 ik napjának d. e. 9 órája Kézdizsentlélek község házához kitűztetik, mely alkalommal ezen ingatlanok a becsáron alól is eladatni fognak.

A kikiáltási ár 10 százaléka a venni szándékozók által közszépben vagy az 1881. LX. t.-c. 42. § ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. § ban kijelölt óvadék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez leteendő bántépén gyanánt, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény kiszolgáltatandó.

Az árverés egyéb feltételei a kebli tlkvi hivatal Kézdizsentlélek község előljáróságánál megtekinthetők.

A kir. tvszék, mint tlkvi hatóság. Kézdizsentlélek, 1903. évi dec. hó 10-én.

(60. 1-1)

Kádár,
kir. trsz. bíró.

Árverési hirdetmény.

A káson-jakabfalvi közbirtokosság tulajdonát képező „Nagysároktőve” nevű erdőrészben, földmívelésügyi m. kir. miniszter ur. Ó nagyméltóságának 44721/903. számú rendeletével megadott engedély alapján, felmérés szerint 7246 k. holdon megbeesült 5840 m.³ gömbölyű luc fenyő haszonfa és 1654 m.³ fenyő tűzifa 14762 korona (azaz tízezer négyezer hétszázhatvankét korona) kikiáltási árban Káson-Jakabfalva község házában 1904. évi április 30-án d. e. 10 óra kor megtartandó nyilvános árverésen

szó és zárt írásbeli ajánlatok mellett a legtöbbet ígérőnek elfog adatni.

A kikiáltási ár 10%-a bántépén képen az árverést vezető bizottsághoz leteendő.

Az írásbeli zártajánlatok szintén 10% bántépénzel, vagy megfelelő óvadékképes értékpapírral látandók el és abban kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Utóajánlatok nem fogadtnak el.

Az árverési feltételek a káson-jakabfalvi előljáróságnál megtekinthetők.

Káson-Jakabfalva, 1904. április 12-én.

Weltz Ignácz,
birt. elnök

Szám 482-904.

Pályázati hirdetés.

Lemhényben létesített nyári menedékház

vezetői állásra

pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, a kik ezen 160 (egyszázhatvan) korona javadalmazással egybekötött állást elfoglalni hajlandók, kelleklog felszerelt kérvényüket folyó év május hó 15-ig hczsám adják be.

Oklevéllel bíró nők előnyben részesülnek.

A szorgalmi idő kezdődik 1904. év június hó 15-én és tart szeptember hó 1-ig.

Kelt Lemhényben, 1904. április 9.
Szánthó Károly,
körjegyző.

(59. 2-2.)

PAPP SAMU

műkertész, a Kertészeti Közöny szerkesztője

ARAD, Török Gabor u. 20. sz.

Szállit: nagy virágú árvácskát. Boglár telt virágú száza 1 frt. Alternán téra 100 drb 1 frt 50 kr. Továbbá mindenféle vete-mény és virág-palántokat, korai csemege és főzelék féléket mérsékelt napi

***** árakban. *****

Tessék árjegyzéket kérni.

56. 8-5

PÉNZT

egy elsőrangú pénztintézet ad betáblázásra 10 év 12 $\frac{1}{2}\%$, 15 év 9-25, 20 év 7-70, 25 év 7, 30 év 6-25, 40 év 5 $\frac{1}{2}\%$, 50 év 4 $\frac{1}{2}\%$, 65 év 4 $\frac{1}{2}\%$ értékpapirban, készpénzben $\frac{3}{10}$ kevesebb; az összeg bármikor visszafizethető, ellenben az intézet nem mondhat fel.

Tudakozni lehet Propper Bernáthnál
Lemhényben.

54. 3-10.

MEGHIVÁS.

A KOVÁSZNAI FÜRDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG XIV-ik ÉVI

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

f. évi május 1-én d. e. 10 órakor Kovásznán, a fedett sétányban fogja megtartani melyre a t. részvényesek meghívottnak.

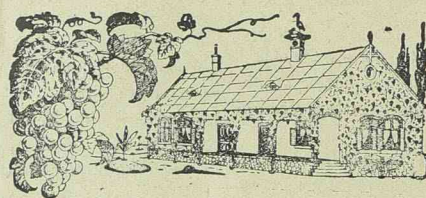
T Á R G Y A K:

1. Az igazgatóság jelentése 1903. évről.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak felmentvény megadása.
4. Előző, felügyelő-bizottság, 30 tagu nagy választmány választása.
5. Indítványok.

Kovászna, 1904. március 27.

Hollaky Attila,
elnök.

(62. 1-2.)

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert na-

gyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem érték el eredményt eddig. Hol lugsnak alkalmas fajtákat ültettek, azok bőven ellátják házaikat az egész szőlő-érés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő ha árnyban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legesekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek stb. a legremekesebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismeretétésére vonatkozó színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelező lapon tudatja.

229. 13-20.

Czím:

Érmelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Budapest, Váci-körút 63.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,

sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,

szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók,

örlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu

ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

(31. 4-18.)

Hirdetések jutányos áron felvételnek
e lap kiadóhivatalában.